

SYLWETKI CZŁONKÓW HONOROWYCH KOMITETÓW NAUKOWYCH WYDZIAŁU NAUK ROLNICZYCH I LEŚNYCH

Prof. Zenon Tomaszewski

Profesor Zenon Tomaszewski urodził się na Białorusi w okolicach Słucka w roku 1908. Do szkół uczęszczał w Słucku, Bydgoszczy i w Wołkowysku. W latach 1926—1929 studiował na Uniwersytecie Poznańskim i Warszawskim w zakresie nauk przyrodniczo-biologicznych. Studia zmuszony był przerwać wskutek prześladowań karno-sądowych, w związku z działalnością polityczną w lewicowym ruchu młodzieżowym. Na początku lat trzydziestych pracował dorywczo i prowadził samodzielne studia w zakresie nauk społeczno-ekonomicznych.

W roku 1935 podjął ponownie studia w zakresie nauk ekonomicznych. Studia te odbywał w Szkole Nauk Politycznych w Wilnie. Zostały one uwieńczone pracą dyplomową na temat roli związków zawodowych w systemie państwa socjalistycznego.

W latach 1939—41 był nauczycielem w radzieckich szkołach średnich na Białorusi, w latach następnych, do maja 1945 r., znajdował się na robotach przymusowych w Niemczech.

W Polsce Ludowej w latach 1945—50 pracował początkowo w Zarządzie Głównym Związku Samopomocy Chłopskiej, później w Komitecie Centralnym PPR — PZPR w Wydziale Szkoleniowym. W okresie 1950—57 był wicedyrektorem Instytutu Ekonomiki Rolnej i kierownikiem Zakładu Ogólnej Ekonomiki Rolnictwa.

W roku akademickim 1948/49 podjął pracę dydaktyczną w Wyższej Szkole

Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi, a w rok później w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

W latach 1949—53 był kierownikiem Zakładu Ekonomii Politycznej SGGW.

Z chwilą powołania w roku 1953 Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Rolnictwa w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, przekształconego później w Wydział Ekonomiczno-Rolniczy, została powołana Katedra Ekonomiki Rolnictwa. Kierownikiem tej Katedry w latach 1953—70 był prof. Z. Tomaszewski.

W roku 1954 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego.

Dorobek pisarski prof. Z. Tomaszewskiego obejmuje różnorodną problematykę. Zajmuje się ekonomiką rolnictwa jako działu gospodarki narodowej. Cechą charakterystyczną jego prac jest makroekonomiczne długookresowe syntetyczne ujmowanie zjawisk gospodarczych w rolnictwie.

W bogatej problematyce naukowej można wyodrębnić następujące ściśle ze sobą powiązane dziedziny.

Jedną z nich jest problematyka procesu gospodarczego w rolnictwie. Zagadnienia te zostały szeroko przedstawione w książce „Ekonomika rolnictwa w zarysie” PWRiL 1964. Książka ta wyróżniona Nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego w 1965 roku, ukazała się jako podręcznik dla studentów Wyższych Szkół Rolniczych. Treścią tej pracy jest analiza procesu gospodarczego w rolnictwie. Takie uję-

cie zagadnienia nie było dotychczas przedstawione w naszej literaturze ekonomiczno-rolniczej. Wiele zagadnień zostało ujęte w sposób nowy i oryginalny. Książka ta nie jest tylko podręcznikiem akademickim, lecz również oryginalnym, twórczym wkładem jej autora do polskiej nauki, do myśli ekonomicznej. Praca ta wzbudziła duże zainteresowanie wśród ekonomistów rolnych w Polsce, jak również poza granicami naszego kraju.

Drugą dziedziną w twórczości naukowej prof. Z. Tomaszewskiego jest problematyka społeczno-ekonomiczna. Na ten temat opublikował całą serię artykułów w różnych czasopismach naukowych i w kilku zbiorach książkowych.

Prof. Z. Tomaszewski uważa, iż ekonomika rolnictwa ma dostarczyć naukowego rozeznania dla potrzeb planowania rozwoju gospodarki rolnej. W związku z tym można wyodrębnić trzeci nurt w Jego naukowych zainteresowaniach, a mianowicie planowanie rozwoju gospodarki rolnej. Zagadnienia planowania znajdują się w fazie początkowej w twórczości naukowej prof. Z. Tomaszewskiego. Do tej problematyki przywiązuje duże znaczenie. Jak dotąd pod Jego redakcją został jedynie wydany skrypt pt. „Planowanie rozwoju gospodarki rolnej” (Wyd. PWN 1968).

Czwartą dziedziną w działalności naukowej prof. Z. Tomaszewskiego jest problematyka wzrostu w gospodarce rolnej. Jest ona wynikiem studiów i badań nad powiązaniem ekonomiki rolnictwa z teorią wzrostu gospodarczego. Jest to problematyka w nauce ekonomiczno-rolniczej zupełnie nowa. Prof. Z. Tomaszewski w pracach swych tym zagadnieniom poświęconych analizuje takie podstawowe problemy dla tej

dziedziny badań: jak miara wzrostu, ogólne warunki i czynniki wzrostu oraz odpowiednie zagadnienia metodyczne ilościowego ujmowania badanych zjawisk. Sposób ujmowania tej problematyki przez prof. Z. Tomaszewskiego zawiera myśli twórcze i nowe.

Wyliczenie jedynie ważniejszych kierunków nie wyczerpuje Jego działalności w dziedzinie nauki. Bierze aktywny udział w różnych sympozjach i dyskusjach naukowych, wygłaszając referaty bądź prezentując swe stanowisko w dyskusji. Kilkakrotnie brał udział w zjazdach naukowych za granicą: w Czechosłowacji, Niemieckiej Republice Demokratycznej i Szwajcarii. Posiada zasługi w dziedzinie organizacji nauki ekonomiczno-rolniczej w Polsce. W latach 1956—62 pełnił funkcję dziekana Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW. Przez szereg lat był członkiem Komitetu Ekonomiki Rolnictwa Wydziału V Polskiej Akademii Nauk, członkiem Rady Naukowej Instytutu Ekonomiki Rolnej, członkiem komitetu redakcyjnego „Ekonomisty” i „Zagadnień Ekonomiki Rolnej”. Poza działalnością naukową i organizacyjną, ma za sobą długie lata działalności dydaktyczno-wychowawczej. Pod Jego kierownictwem zostało wykonanych ponad 90 prac magisterskich. Był promotorem 14 rozpraw doktorskich. Spośród promowanych przez Niego doktorów, 3 uzyskało tytuły profesorów nadzwyczajnych, a 4 stanowiska docentów.

Profesor Zenon Tomaszewski za działalność naukową, organizacyjną i dydaktyczną jest odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 10-lecia Polski Ludowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotą Odznaką Honorową za zasługi dla SGGW.

Marian Rojewski